

80 ГОДИНИ УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

На 29 ноември 2000 г. УНСС чества своя 80-годишен юбилей. На тържественото събрание в зала "Максима" присъстваха преподаватели, служители и студенти - настоящи и бивши възпитаници на най-голямото висше учебно заведение в България.

Министър-председателят на Република България г-н Иван Костов лично изпрати поздравление до академичната общност на УНСС, в което се казва:

"Поздравявам ви с 80-годишнината от създаването на Университета за национално и световно стопанство - основното учебно заведение в България, което дава икономически знания.

Голяма е вашата отговорност за подготовката на новото поколение професионалисти - анализатори, мениджъри, финансисти и търговци, които да работят за българската икономика в условията на европейска и световна конкуренция.

В хоризонта на новата политика на растежа на България са необходими икономисти, които да се включат в реформата на публичното управление и в изграждането на администрация, която да бъде в помощ на фирмите и гражданите.

Европейското членство на България зависи и от свободния предприемачески дух на честния бизнес.

Надявам се, че УНСС ще успее да изгради този нов европейски манталитет."

Приветствие до тържественото събрание изпрати министърът на образованието и науката проф. Димитър Димитров. Получени бяха и десетки поздравителни адреси от висши училища в страната.

Три поколения възпитаници на УНСС присъстваха на тържественото събрание. На трибуната застанаха чл.-кор. проф. д-р. ик. н. Иван Илиев, бивш ректор на университета, настоящият ректор проф. д-р ик. н. Камен Миркович, доц. д-р Борислав Борисов - зам.-ректор, проф. д-р т. н. Камен Велев - председател на Съвета на ректорите, който поднесе поздравление по случай юбилея, и председателят на Студентския съвет Тодор Гунчев.

Официални гости на събранието бяха и бивши ректори на университета: проф. Ангел Чаушев, проф. Михаил Савов, проф. Григор Ваклиев, проф. Данаил Данаилов, проф. Стоядин Савов, проф. Михаил Динев.

Слово по случай юбилея произнесе *проф. д-р ик. н. Камен Миркович*.

С ТРАДИЦИИТЕ И ЦЕННОСТИТЕ НА БЪЛГАРСКОТО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

За мен е висока чест и вълнуващо преживяване, че имам възможността да говоря пред вас на тържественото събрание, посветено на 80-ата годишнина на Университета за национално и световно стопанство. Осемдесет години са исторически достатъчно дълъг срок, за да се потвърди непреходната необходимост от съществуването на една институция, каквата е нашият университет, и да се оцени нейната роля и място в обществения живот на една нация. Обръщайки се назад, с дълбока убеденост можем да кажем, че Университетът за национално и световно стопанство се изгради и утвърди като високопрестижен център за обучение на кадри с висше икономическо образование и на юристи, както и за изследвания в стопанската област и други обществени сфери с международно значение.

Университетът за национално и световно стопанство е най-старото и най-голямото висше икономическо учебно заведение в България. Неговата дейност преминава при различни етапи и обстоятелства от развитието на българското общество. Той се запазва като едно от водещите в страната висши училища, независимо от превратностите на историята, независимо от желанията и усилията на отделни лица и общности да омаловажат неговото значение.

Нашата алма матер се запази и продължава да се утвърждава поради две важни причини. *Първата* е, че основната функция на Университета за национално и световно стопанство е да удовлетворява трайни и продиктувани от живота реални потребности, а именно - подготовката на кадри с висше икономическо и юридическо образование, от които развиващото се българско народно стопанство винаги се е нуждаело и ще се нуждае. *Втората причина* е, че в нашия университет работят таланти и способни професори, доценти и асистенти, качеството на чието преподаване е според стандартите на утвърдени университети в света, и че ние сами възпроизвеждаме тези кадри в лицето на нашите амбициозни студенти и докторанти. Не без значение е и обстоятелството, че голяма част от преподавателите на УНСС, независимо от историческите условия, в които са творили, са се оказали и понастоящем са способни ръководители в икономическия, политическия и обществения живот на България.

Всички ние, които сега сме тук, сме запознати в по-голяма или по-малка степен с основните моменти от историята на Университета за национално и световно стопанство. Уместно ще бъде обаче на това тържество да си припомним, че УНСС е приемник на Свободния университет за политически и стопански науки (наричан още Балкански близкостоичен институт), основан в София през 1920 г. Първият документ, свързан с неговото възникване, е

Протокол N 1 от 21 май 1920 г. на заседанието на инициативна комисия за създаване на Свободния университет. Ето защо преди три години академичният съвет обяви тази дата за ден на УНСС. Въз основа на членове 216-239 от Закона за народната просвета е издадена заповед N 2135 от 5 юли 1920 г. на Министерството на народната просвета за откриване на Свободния университет за политически и стопански науки. Едва по-късно в "Държавен вестник", бр. 34 от 15 май 1924 г., е обнародван Закон за признаване на Свободния университет като юридическо лице.

Университетът за национално и световно стопанство е приемник също на Държавното висше училище за финансови и административни науки (ДВУФАН), основано през 1938 г. (за което в "Държавен вестник", бр. 126 от 7 юни 1940 г., е обнародван Закон за Държавното висше училище за финансови и административни науки), както и на открития през 1947 г. факултет за стопански и социални науки при Софийския държавен университет "Климент Охридски".

Върху основата на този факултет през 1951 г. се обособява като самостоятелно звено и се създава Висшият икономически институт "Карл Маркс", за което е издаден Указ N 26, обнародван в "Известия на Президиума на народното събрание", бр. 10 от 1 февруари 1952 г. Със своята близо 40-годишна история Висшият икономически институт "Карл Маркс" остави трайни следи в съзнанието на днешните по-млади поколения икономисти у нас.

Ректори на УНСС са били: проф. Стефан Бобчев, проф. Димитър Добрев, проф. Тодор Ненов, акад. Жак Натан, проф. Кирил Григоров, проф. Ангел Чаушев, проф. Давид Давидов, проф. Михаил Савов, проф. Данаил Данаилов, чл.-кор. проф. Иван Илиев, проф. Григор Ваклиев, проф. Стоядин Савов, проф. Михаил Динев, проф. Лалю Радулов.

През периода на ВИИ, а по-късно и на УНСС, основните насоки за развитието на учебната и на научноизследователската дейност, на международното сътрудничество, на финансовата политика и на института като цяло се определят от мандатните програми на съответните ръководства, както и от разработените правилници и наредби за дейността на университета, за научноизследователската и за учебната работа, за дейността на Информационния център с библиотека (ИЦБ), за атестиране на преподавателите, за провеждане на конкурси за хабилитиране на научноизследователските и научнопреподавателските кадри и за други звена и дейности.

С решение на АС на заседанието му от 27.04.1990 г. Висшият икономически институт "Карл Маркс" се преименува в Университет за национално и световно стопанство (УНСС). Предложението се утвърждава от Народното събрание на Република България с Решение за създаване и преобразуване на висшите училища (ДВ, бр. 68 от 26.07.1995 г.). През същата година с решение на АС на 31.05.1995 г. е утвърдена новата факултетна структура на университета. Създадените преди това департаменти, които

доведоха до неоправдано раздробяване на основните структури на университета, се трансформираха в седем факултета: Общикономически, Финансово-счетоводен, Отраслово-икономически, Икономика на инфраструктурата, Международна икономика и политика, Управление и информатика и Юридически факултет. Извършено беше и ново разпределение на специалностите по факултети. Създадени бяха нови катедри, както и филиали на УНСС във Враца, Хасково, Монтана, Ловеч и Силистра, които през 1998 г. бяха преобразувани в центрове за изнесено обучение.

Утвърдиха се Институтът за следдипломна квалификация и Стопанският колеж като самостоятелни звена към УНСС. С Постановление N 80 на МС от 07.08.1997 на УНСС се предоставиха за безвъзмездно стопанисване и управление 9 жилищни блока - общежития и принадлежащите към тях библиотека, складове и студентски столове.

Днес УНСС разполага и с крупна материално-техническа база. Основната сграда е върху 10 500 м² застроена площ и 29 000 м² разгърната площ. В нея са разположени 658 помещения, от които 112 учебни зали, 18 компютърни кабинета и специализирани лаборатории по стокознание, 367 работни кабинета и др. В основната сграда се помещават също: Информационен център с библиотека, Учебен изчислителен център, Университетско издателство "Стопанство", Печатна база, книжарница, стол-ресторант, бюфети и др. Учебно-спортният център "Икономист" е с обща разгърната и застроена площ от 10 500 м², с подходящо оборудване от игрални и рехабилитационни зали, тенис-кортове, спортни игрища и др. Пред завършване е Учебно-оздравителната база в с. Равда, с 1100 м² застроена площ и 5450 м² разгърната площ.

Всичко това доказва по убедителен начин, че днес УНСС е съвременно държавно висше училище, в което се провежда обучение в различни форми и равнища за придобиване на образователно-квалификационните степени "специалист", "бакалавър", "магистър" и на образователната и научна степен "доктор". Едновременно с това УНСС развива мащабни научни изследвания в областта на икономиката и управлението. Те са съобразени с научната и образователната политика на страната и с изискванията за изпреварваща подготовка на висококвалифицирани кадри за новите области и направления на науката и за обществената практика, в съответствие с традициите и ценностите на българското висше образование, световния опит и съвременните образователни тенденции на водещите университети. Получените в УНСС знания, умения, опит и квалификация съответстват на световните стандарти за качество на обучението и са гаранция за успешна адаптация и ефективна реализация на неговите възпитаници в динамично променящата се стопанска и обществена практика.

Мисията на УНСС се вписва напълно в научната и образователната политика на страната. Трайната тенденция към динамично нарастване на броя на кандидат-студентите през последните пет години е доказателство, че

българската общественост е достатъчно информирана за възможностите на УНСС да оказва висококачествени научни и образователни услуги чрез своя ерудиран научно-преподавателски потенциал от професори, доценти и асистенти.

Сега Университетът за национално и световно стопанство по брой на студентите е не само най-голямото висше икономическо училище, но и най-голямото висше учебно заведение в България изобщо. Към настоящия момент общият брой на студентите на УНСС в бакалавърска степен (вкл. и тези, които предстои да се дипломират) е около 25 хил., а заедно с тези в магистърска степен и в Стопанския колеж надхвърля 27 хил.

Само през новата 2000/2001 учебна година сме приели над 3330 нови студенти. Показател за привлекателността на нашия университет и за възможността да подбираме най-добрите кандидати при високи критерии е това, че средно за едно място при нас се борят от пет до шест кандидат-студенти, което е повече от това при много други висши училища.

Общата численост на научно-преподавателския състав на УНСС сега е 540 човека, в т. ч. 28 съвместители с научни звания (табл. 1).

Таблица 1

Численост на научно-преподавателския състав на УНСС
(към 25.03.1999 г.)

	На основен трудов договор	Съвместители	В С И Ч К О
Професори	66	3	69
Доценти	167	21	188
Гл. Асистенти	145	2	147
Ст. преподаватели	54	2	56
Преподаватели	11	-	11
Ст.асистенти	30	-	30
Асистенти	39	-	39
Всичко	512	28	540

Освен тях за осигуряване на учебния процес като хонорувани преподаватели в УНСС работят около 500 хабилиитирани и нехабилиитирани научни работници и специалисти от практиката. Около 400 служители обслужват учебния и административния процес.

Основна задача на Академичния съвет и на ръководството на университета е усъвършенстването на учебната и научноизследователската дейност в съответствие със стратегията за ускоряване на социално-икономическото развитие и за постигане на ново качество на обществените отношения, за преодоляване на откъснатостта на висшето икономическо образование от потребностите на стопанската практика и изисквания на живота,

С традициите и ценностите на българското висше образование

свързани с реструктурирането на икономиката ни и с утвърждаването на пазарното стопанство у нас.

Обучението се извършва от висококвалифицирани преподаватели по съвременни учебни планове и програми за образователно-квалификационните степени “специалист”, “бакалавър” и “магистър”. Авторитетът и огромният интелектуален ресурс на институцията УНСС по неформални оценки и признание често я поставят в ролята на “еталон” при определяне на стандартите и реда за организиране и провеждане на обучението и научните изследвания.

Едно от най-сериозните доказателства за качеството на учебния процес и за имиджа на УНСС като цяло е проведеното по поръчка на Българската национална телевизия социологическо изследване от Института за маркетинг и социални изследвания (MBMD), излъчено по Канал 1 на БНТ в края на ноември 1998 г., при следните резултати (табл.2):

Таблица 2

Резултати от социологическо проучване от MBMD

Въпрос 1: Обучението в кой ВУЗ дава най-големи шансове за успех в живота?	
Отговори:	Разпределение:
УНСС	52%
СУ "Св. Климент Охридски"	44%
Медицинска академия - София	16%
Технически университет - София	16%
Други ВУЗ	14%
Без отговор	12%
Въпрос 2: Кои са най-перспективните специалности днес?	
Отговори:	Разпределение:
Счетоводство	38%
Право	28%
Мениджмънт	14%
Медицина	11%
Други	38%
Без отговор	14%

Очевидно е, че УНСС в момента е най-предпочитаният университет в България. Най-предпочитани са и неговите специалности - едно признание, което не трябва да ни успокоява, а ни задължава. Това високо признание е резултат от цялостната дейност на университета в областта на учебната работа, научноизследователската дейност, международното сътрудничество, обслужването на студентите и другите направления на неговата дейност.

В УНСС се обучават студенти по следните специалности: счетоводство и контрол, финанси, макроикономика, икономика и организация на труда, застраховане и социално дело, икономика на интелектуалната собственост, социология, прогнозиране и планиране, маркетинг, информатика, статистика и иконометрия, стопанско управление, икономика на търговията, икономика на индустрията, аграрна икономика, икономика на кооперациите, икономика на транспорта, икономика на съобщенията, стопанска логистика, икономика на социално-културната сфера, икономика на отбраната и сигурността, икономика на масмедииите, публична администрация, туризъм (с английски, френски, немски, испански или руски език), международни икономически отношения (с английски, френски, немски, испански или руски език), международни отношения (с английски, френски, немски, испански или руски език), право, икономика (със специализации: икономическа педагогика и психология, икономическа социология).

Научната и образователната политика, която води УНСС, е съобразена с научната и образователната политика на страната и с изискванията за изпреварващата подготовка на висококвалифицирани кадри в съответствие с традициите и ценностите на българското висше образование, световния опит и съвременните образователни тенденции на водещите университети. Въпреки кризата, в която изпадна България, университетът запази и обогати своите научноизследователски и образователни традиции, намерили признание в много страни. Осигурени бяха и необходимите организационни, кадрови и финансови условия за извършване на научни изследвания, насочени предимно към задоволяването на потребностите на социалната и на икономическата практика и на подготовката на висши икономически кадри, способни да решат проблемите на прехода към пазарно стопанство и на реструктуриране на нашата икономика. Продължи сътрудничеството с много университети в света. Университетът, неговите факултети и катедри поддържат делови взаимоотношения и контакти с 112 университета в 26 страни.

Обслужването и осигуряването на научноизследователската работа в университета през най-тежките години за нашата страна бяха възможни благодарение на политиката, която възприе академичното ръководство на университета. С решение на АС от 01.06.1994 г. се създаде фонд "Научноизследователска дейност на УНСС", образуван от отчисления от собствените средства и от средствата, отпускани от Министерството на образованието и науката.

Със средствата от фонд "Научноизследователска дейност на УНСС" се финансират: научни изследвания; научни прояви, организирани от УНСС; участие в научни прояви извън УНСС; квалификация на научно-преподавателските кадри; подготовка на докторанти; популяризиране на научни изследвания и постижения; издаване на "Научни трудове на УНСС";

закупуване на програмни продукти и хардуерно осигуряване на научно-изследователската дейност.

В УНСС функционират 11 научноизследователски звена: Институт за икономически анализи, експертизи и прогнози; Междууниверситетски център по предприемачество; Междууниверситетски център по мениджмънт на качеството; Център за социално-културни дейности; Център за научни изследвания, следдипломна подготовка и консултации; Проблемна научно-изследователска лаборатория "Развитие на производствени и селищни системи"; Научноизследователска лаборатория по кооперативен мениджмънт и бизнес; Лаборатория за социални и маркетингови изследвания; Лаборатория "Комплексно развитие на териториите"; Радиоизотопна и химическа лаборатория; Лаборатория по стокознание; Лаборатория по приложна информатика в управлението на индустрията. В редица от тях научните изследвания се съчетават с обучение, консултиране, издаване на списания, книги и учебни помагала за нуждите на учебния процес и за външни потребители.

В научноизследователската дейност като членове на изследователски колективи и участия в научни прояви се привличат докторанти и изявени студенти. Осъществени са трайни научни контакти и е натрупан ценен опит за съвместна НИД с други научни и специализирани общности в страната и в чужбина. С висока научна компетентност и професионализъм научните работници от УНСС активно участват и в научни прояви, организирани извън университета - в страната и в чужбина.

УНСС има богати традиции и в областта на международното сътрудничество. Още от създаването си университетът изгражда и развива система от връзки с държавни, обществени, стопански, научни и образователни структури и организации от редица страни. В резултат от това се осигурява академична мобилност, международно признаване на университета, достигане на европейските и международните стандарти в учебната и научната му дейност.

Международното сътрудничество на УНСС се характеризира с нарастващия интерес за партньорство с него от страна на чуждестранни образователни, научни и стопански организации и със значителния брой на обучаваните в университета чуждестранни студенти и докторанти. Значително е присъствието на УНСС, на неговите студенти и преподаватели в международни научни и образователни проекти, научни форуми, организации и общества. Чуждестранни лектори участват в учебния процес, а преподаватели от УНСС се привличат като експерти в международни и национални институции и фирми.

Само през последните 5-6 години чуждестранни студенти от 56 страни в света са се обучавали в 21 от общо 28-те специалности на УНСС, а докторанти от 35 страни - в 19 научни специалности. Налице е тенденция към нарастване броя на чуждестранните студенти и докторанти в перспектива.

Основания за това дават заявеният интерес за обучение в УНСС на студенти и докторанти от Индия, Иран, Пакистан, Германия, Украйна и други страни от Европа и Азия, както и доказаното високо и конкурентоспособно равнище на подготовката и успешната досегашна реализация на чуждестранните студенти и докторанти.

Като специфична форма на международно сътрудничество в УНСС е провеждано обучение на български студенти по учебни планове и програми на чужди висши училища в рамките на обособения Център за между-университетско обучение: четиригодишна бакалавърска програма по "Бизнес-администрация" по франчайз-договор с университета "Темс Вали", Лондон, Великобритания, с получаване на негова диплома, призната от МОН; бакалавърска програма по "Бизнес-администрация" по съгласуван учебен план между УНСС и университета на Ланкълншир и Хъмбърсайд, Великобритания, с издаване на две отделни дипломи от двата университета; международна модулна магистърска програма по "Управление" с три направления: магистър по бизнес-администрация, магистър по управление на туризма и магистър по градоустройство и жилищно планиране (съвместно с Университета по архитектура, строителство и геодезия). Обучението по някои от дисциплините изцяло, а в други - по отделни модули, е на английски език.

Доказателство за равнището и качеството на подготовката, осигурявана в центъра от чуждестранни учени и от преподаватели на УНСС, са двете успешни акредитации, дадени на центъра през 1992 и 1996 г. от Националната акредитационна комисия на Великобритания.

Доказателство за равнище и качество са и сключените през последните пет години 18 договора за сътрудничество с чуждестранни институции, изразяващо се в съвместно организиране и провеждане на семинари и научно-практически конференции, размяна на учебна документация, обмяна на опит чрез взаимни посещения на преподаватели, участие на наши студенти в международни конференции.

УНСС е член или поддържа отношения с над 40 международни научни мрежи, асоциации и фондации, между които Асоциацията на европейските университети; Асоциацията на югоизточните европейски икономически университети, Асамблеята на университетите на крайдунавските и черноморските страни, Международната организация за интелектуална собственост и др.

За периода 1995-1998 г. в УНСС са приети официални делегации на университети от Китай, Великобритания, Германия, Белгия, Гърция, Франция, Русия, Украйна, Сърбия и др. Посещения в университета са правили посланиците на Швеция, Русия, Великобритания и Египет.

Лекции пред студенти и преподаватели са изнесени от голям брой авторитетни чуждестранни учени и общественици като: проф. Ст. Хенке, проф. Л. Балцерович, проф. Грийнууд (Великобритания), г-н Фр. Развадовски

(представител на МВФ в България), проф. А. Канавезе (Аржентина), проф. Ж. Гарело (Франция) и др.

Близо 60 чуждестранни професори и научни работници са участвали в обучението на студенти като гост-преподаватели или извънредни професори през периода 1995-2000 г.

През същия период за изключителни заслуги към УНСС и принос в науката АС е присъдил почетното звание "доктор хонорис кауза" на чуждестранни учени от Испания, Германия, САЩ, Северна Ирландия и др.

За периода 1995-2000 г. са реализирани участия в над 75 проекта по програмите "Темпус", "ФАР" и др., свързани с организацията и качеството на обучението в УНСС и решаването на значими икономически и социални проблеми на прехода.

Университетът активно участва, вкл. и със собствени средства, в реализиране на връзката с Интернет чрез програмата "Изграждане на компютризирана информационна мрежа за българските висши училища" по проекта "Темпус". Изградената в УНСС мрежа осигурява достъп на преподаватели и студенти до Интернет. Разпределени за използване са над 300 e-mail адреса на преподаватели и служители, както и адреси за ползване от студентите и студентските организации.

През последните години се създадоха възможности известен брой студенти да провеждат практическа подготовка в чужбина по линията на споразумения с чуждестранни висши училища и на AIESEK (международна организация на студентите - икономисти), както и в рамките на изпълнението на отделни международни образователни проекти. За периода 1994-1998 г. са реализирани над 15 проекта от AIESEK за обмен на студенти за едномесечен стаж и специализация.

Признание за професионалната квалификация на преподавателите от УНСС е и членството на редица от тях в международни научни и образователни организации и творчески общества.

В УНСС функционира Информационен център с библиотека (ИЦБ) с постоянно нарастващ брой регистрирани читатели (7310 през 1993 г., над 20 000 през 1999 г.). Центърът разполага с над 500 000 тома учебна, научна и друга литература, в т. ч. над 400 000 книги, над 30 000 периодични издания и над 12 000 други библиотечни издания. Общият брой на томове за последните пет години е нараснал с повече от 45 000. По езиков обхват фондът включва литература на български, руски, английски, френски, немски език и над 3000 тома на други езици.

Значителен дял в живота на УНСС има университетското издателство "Стопанство", което осъществява издателска дейност и разпространява издателска продукция. От всички издания, пуснати през периода 1993 г. - 2000 г., 216 са за нуждите на учебния процес. Важно значение има и нашата Университетска печатница с предмет на дейност отпечатване на учебна, научна и друга литература и извършване на други полиграфски услуги,

приоритетно за нуждите на УНСС и неговите подразделения. Тук се отпечатват и всички материали за кандидат-студентската кампания, учебни планове и програми, въпросници, тестове, както и научни трудове на УНСС, списанията "Алтернативи", "Кооперативен мениджмънт и бизнес", "Икономическа мисъл", сборници с материали от конференции и др. Учебно-изчислителният център на УНСС подпомага учебния процес, извършва проучване, разработване на проекти и внедряване на информационни системи.

Като потвърждение на казаното дотук за УНСС като институция е положителната акредитация с възможно най-високата оценка по всички показатели - много добър 5 - от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА).

Университетът за национално и световно стопанство се сблъсква и с определени трудности, свързани предимно с икономическата, социалната и нравствената криза, която България изживява през последните години. Такива трудности са:

- тежкото финансово състояние на висшето образование, в т. ч. и на УНСС;
- върху тази основа - относително ниското заплащане на преподавателите, което е причина способни специалисти да предпочитат работа в други институции и фирми и да не участват в обявените във висшите училища конкурси, както и невъзможността бързо да се модернизира материалната ни база;
- неусъвършенствано докрай законодателство, което пречи на нормалното функциониране на университета и на своевременното му преориентиране към най-новите тенденции във висшето образование в света;
- трудности при осъществяване на изследователската дейност, на контрола върху качеството на учебния процес и на обслужването на студентското положение на учащите се, чиито дълбоки причини са също от финансово естество;
- почти бедствено положение на материалната база в студентските общежития;
- навлизане на комерсиализма във висшето образование, което може да приеме уродливи форми и да компрометира неговите благородни цели;
- все още недостатъчно високо равнище на академизъм в нашата дейност, за чието култивиране са необходими много десетилетия, но често пъти в конкретен план дължащо се на криворазбрано прилагане на демократичните принципи от страна на отделните общности в университета;
- известно орязване на академичната автономия, произтичащо от необосновани изменения в законодателството.

Българският народ въпреки трагичните исторически моменти, които е изживял, в крайна сметка си остава оптимистичен. Ние сме убедени, че затрудненията, които УНСС изпитва сега, постепенно ще бъдат преодолени в резултат както на усилията на нашия колектив, така и на позитивни промени в общественото ни развитие.

Обобщавайки изложеното дотук за УНСС, могат, независимо от изпитваните затруднения, да се направят следните изводи:

- УНСС разполага с вътрешноинституционални стандарти за качество на обучението, организационно регламентирани и осигуряващи реализирането на съвременни учебни планове и програми в различните образователни степени и форми на обучение.

- Организацията на обучението позволява ефективно провеждане на учебните занятия и действителен контрол по отношение разпределението на ресурса от учебно време в съответствие със съвременните изисквания за учебния процес.

- Преподавателският състав, осигуряващ обучението в УНСС, е от водещи учени в съответните области, успешно съчетавали и съчетаващи преподавателската и научноизследователската си дейност с управлението на държавата, на министерствата, централите, ведомствата, големите научни организации, търговските дружества и т.н.

- Студентите, докторантите и специализантите, обучаващи се в УНСС, разполагат с необходимите като качество и количество технически и информационни средства и осигурен до тях свободен достъп с цел ефективното им използване за обучение и участие в научно-изследователската работа.

- Създадени са необходимите организационни, кадрови и финансови условия за значително разширяване на научните, вкл. на фундаменталните изследвания, насочени предимно към задоволяването на потребностите на социалната и на икономическата практика и към подготовката на висши икономически кадри.

- Чрез сключените договори с водещи чуждестранни университети и други институции за сътрудничество и съвместна работа в областта на учебната и научноизследователската дейност, както и чрез участието в разработката на проекти по международни програми УНСС утвърди своето име и престиж сред академичната и научната област в Европа и в света.

Въпреки безспорните успехи на УНСС обновителният процес на висшето икономическо образование поставя много въпроси за обсъждане и за предприемане на конкретни решения във всички области от дейността на университета - организационна, учебна, научноизследователска, международно сътрудничество, финансова и др. Те могат да бъдат систематизирани и обобщени, както следва:

- Издигане на вътрешния и международния авторитет на УНСС като крупен учебно-научен център за подготовка на кадри с висше икономическо и юридическо образование и по-нататъшно утвърждаване на неговия университетски характер.

- По-нататъшно усъвършенстване на учебно-преподавателската работа, актуализиране на учебните планове и програми и привеждането им в съответствието с европейските и международните стандарти.

- Осигуряване на условия за получаване на значими научни резултати с практическа и фундаментална насоченост, вкл. разработване на изпреварващи проекти, търсени и предлагани като готови продукти.
- Преодоляване на негативните тенденции във възрастовата структура на научно-преподавателския състав на УНСС и ускоряване на научното израстване на младите преподаватели.
- Разширяване на сътрудничеството с преподавателските и научните колективи от други висши училища и с институтите на БАН с цел рационалното използване на научно-кадровия потенциал и реализирането на комплексни проекти с народностопанска значимост.
- Утвърждаване на катедрите и на колективите, обособени в рамките на даден факултет, на институтите и на лабораториите и на програмните колективи като основни изследователски и консултантски звена на УНСС в научните направления с междудисциплинарен характер.
- Утвърждаване и разширяване на международното сътрудничество върху основата на сключени двустранни и многостранни договори за обмяна на опит и съвместна работа с учени от развити в икономическо отношение страни и за обучение на чуждестранни студенти и докторанти.
- По-пълно и по-ефективно използване на участието ни в международни изследователски и образователни програми, като за целта се създаде университетски център за информация и координация на участието на УНСС и на неговите звена в международните програми.
- Популяризиране на научноизследователската дейност в УНСС чрез организиране на научни прояви и разработване на система за предоставяне на готовите научни продукти на държавни, стопански, академични и други институции.
- Създаване на още по-добри условия за активно участие на студенти и докторанти в учебния процес и в научноизследователската дейност, извършвани в УНСС от катедрени, факултетни, програмни и други колективи, вкл. и в международни проекти.
- Разработване и внедряване на единна система за наблюдаване и за отчитане на учебната и научноизследователската работа и за обвързването им с приоритетите, приети от академичния съвет, с акредитационните процеси и показатели и с международните научни програми.
- Обвързване на учебния процес с научноизследователската дейност чрез разработване на нови учебни програми и тяхното съгласуване с тези на водещи чуждестранни висши училища с оглед взаимното признаване на издаваните дипломи, използване на резултатите от научноизследователската дейност при обучаването на студенти и докторанти и при написването на монографии, учебници и учебни помагала.
- Популяризиране на дейностите в УНСС чрез организиране на научни прояви и участие в научни мероприятия на национално и международно

равнище, които да отговарят на интересите на обучението, на научното израстване и на професионалната квалификация на научно-преподавателските кадри, на икономическите и на управленските аспекти на пазарното стопанство.

- Осигуряване и осъвременяване на необходимата материално-техническа база с електронни програмно-технически средства и друга техника за извършване на библиотечно-библиографска, учебна и научно-изследователска дейност и за комуникиране.

- Усъвършенстване структурата на управление на УНСС, децентрализация на правомощията и отговорностите, разширяване на самостоятелността и укрепване на основните научни звена на университета.

- Финансово стабилизиране на УНСС.

Научният потенциал на УНСС, ориентиран към бъдещето, има сили и възможности да реши тези и други проблеми, които са основа на стратегията за по-нататъшно развитие на университета и за превръщането му в еталон на образователна и изследователска институция. С това той ще даде своя принос в решаването на важни регионални и национални проблеми за побързия преход на нашата страна към пазарноориентирано стопанство и за реструктуриране на икономиката ни, за усъвършенстване на образователната и на изследователската система в областта на висшето образование, за интегрирането ни с европейските и с други общности.

Драги преподаватели, служители и студенти,

От тази трибуна искам да изразя искрената благодарност на академичното ръководство на Университета за национално и световно стопанство за съпричастието ви в неговата дейност, тъй като всички вие сте дали по частица от живота си в неговото утвърждаване и ще продължите да му служите всеотдайно за неговия по-нататъшен просперитет.

Осемдесетгодишнината на Университета за национално и световно стопанство е най-добрият повод, за да изразя вашия дълбок поклон към неговите деятели, които вече не са между живите, но чийто дух е втъкан в нашата алма матер, както и да изкажа от името на всички ни дълбока благодарност на неговите ветерани, които сега са сред нас. За нас, които завършихме висшето си образование тук, вие сте нашите учители, на които дължим своите знания и умения и обичта си към образователното дело. Нашият университет продължава да се нуждае от вашите съвети. Пожелаваме ви, скъпи ветерани, здраве и лично щастие, и все така вярно да служите на икономическата наука.